

A „KELET” előfizetési díja:

Világra postán vagy helyben házhoz hordva	
Égőz évre	18 frt
Félévre	9 frt
Negyedévre	4 frt
Egy óra helyben	1 frt 50 kr
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESEB CÍKKEK DÍJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Hétfőn: Oppalik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Voigler (Wallachgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint et Voigler hirdetés közv. irodája. (Weisz mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest zerrivater 5. sz.)

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

Kolozsvár, 1877. szept. 26.

(?) A második háború, mely jelenleg Európában dühög, bár nem csekélyebb fontosságú a bolgár téren folyónál: sokkal kisebb érdekeltséget bír maga iránt fölkelteni, mint a mekkora jelentőségénél fogva megilleti.

Vér, igaz, még nem folyik Franciaországban; sűrűtő ágyú-golyók, igaz, még nem szántják ember-barázdáikat Páris boulevardjain végig, de az előcsatározások, melyek a világ-kormányzó elvek között a napokban az egész csata-vonalon megindultak, már előre sejtetni engedik a tusa hirtelét, a közdelem elkeseredettségét, mely rövid napok múltán az új választások körül s eredményeik szerint a törvényhozás termelében, lehet a törvényesékek előtt, a börtönökben, vagy az utcákon gránátok és szuronyok között megindulandó lesz.

A manifestumok, melyek immár közkezen forognak: a praesidensé, a volt köztársasági képviselő s a boldogult „kis polgár” már megindíták az első szót és sajátos világlátásba helyezik a franciaországi viszonyokat.

A conservatív elnök szenvedélytől tájékozott kiáltványával szemben ott állanak a nyilván bevallott republikánusok, sőt radikálisok nyilatkozatai, a magok bámulatos higgadt, nyugodt, mondhatnók minden szenvedélyességtől ment formájukban.

Az elnök a rendet, a békét igéri „megmenteni” Franciaország számára s valóságos forradalmi és tuntuari szellem lengi át egész nyilatkozatát; azok pedig, kik állítólag felforgatók, zajongók s a társadalmi rend elcsúszását, a legnagyobb hidegvérrel tanúsítják eljárásukban, minden szavukban, hivatkoznak a törvényre, a legelőszóval provokáló kihívásokra, a józan márséketet s így fejezik le a szenvedélyeskedő „rendesinálót.”

Nem tudjuk, mennyire volt alapos a demencia, mely Bismarck ama nyilatkozatát, hogy „vagy rövid időn meg van a török-orosz béke, vagy tavasszal meg lesz az európai háború” apokryphnak nyilatkozatát; de azt tudjuk, hogy a magvak, melyek éppen most a választások előtt vettek el Franciaországban, sarkány-fogak, melyek tavaszra kikelve egész Közép-Európa békéjére nézve végzetes gyümölcsöket teremhetnek.

Mert vagy győz-e választásoknál a republikánus elem s akkor a reactio minden árnyalatával kezdet fogó magentai herceg lesz az erőszak eszközeinek alkalmazására provokáló; vagy erőteljes Franciaország nemzeti akaratán a diabolikus számításal mindenütt alkalmasított kormányi pressio s akkor maga a nemzet alig kerülheti ki az erőszakos eruptiót, mely, hogy Franciaországban minő természetű szokott lenni: a történelem rettenetesen tanúsítja.

S ne gondoljuk, hogy ez alig kikerülhető

forrongás, mely Franciaországot menthetetlenül lángba készült borítani, csak éppen Franciaország belügye volna. Már maga az, hogy egy akkora állam, mint a gallusoké, Európa derekán, oly sokszor összeköttetésben Közép- és Észak-Európával, lázban és s a közrend fölött, megoszolva, önmagában harcot vív: megrázó hatást gyakorol Európá többi államaira is. Emlékezzünk a galvanus hatásokra és convulsiókra, melyek a francia forradalmak idején a szétpattogzó forradalmi szikrák tüzeiből keletkeztek európaszerte! De, hát, ha hozzávesszük e természetszerű és mondhatnók egyszerű következményekhez azokat is, a melyek a mai francia és német viszonyokból ez előrelátható conflictusok nyomán származni fognak! . . .

A republikánus Franciaország — mint egyáltalán minden respublica — a béke házája; a netalan ismét monarchiussá alakulandó Gallia, éppen ellentétben III. Napoleon híres mondásával, maga a kész háború. Mert ha mindjárt azonnal nem indítja is a „bosszu hadjáratát” meg — de, már fogalmánál is, törekedni fog nyomatókos szavazatot szerezni magának az európai hatalmasságok concertjében s így nyilván és minden lépten-nyomon szükségszerű collisioba kell jönnie a hegemoniájára büszke s ezt kezéből ingyen kikiklani nem engedő Germaniával.

S az a vaskész, mely Németország véres egységét ma összetartja, nem él örökké; az egyes törzsekre nyomasztó ez egység maga sem örök időkre biztosított s a monarchicus Franciaország nem valószínűtlen, hogy a maga részéről is mindent megteend a német egység kötelekeinek lazítására: ismét egy ok, a miért a „tartós és általános” békét, melyért Wilhelmus csak az imént főhászkodék a badeni nagyherceghez intézett iratában, távolról se tartunk oly biztosítottak, mint egyelőre látszanék . . .

Egy-egy uralkodó, vagy hadvezér sikere, avagy kudarca sokszor egész világcsékek sorát dönti el évszázak hosszú sorára.

A francia nemzet szavazatai, melyeket nem sokára a választási urnákba vet, minden jel oda mutat: Európa legközelebbi sorsára is döntő elhatározással lesznek . . .

Délén harc a kés nyelvéig; éjszaka a császár ellen morgó Muszkaország, talán forradalomra készülve; nyugaton a reactioval küzdő Franciaország; közösen a fejőtől-talpig fegyverbe öltözött Németország — ily előkészülettel megy Európa a „békés” tél elé . . .

Hogyan ébred tavasszal?!

— A Bécsben volt miniszterek Tisza Széll, Wenckheim baba érkeztek s a képviselőház sept. 24-ki ülésében részt vettek. A miniszterek Bécsben időzése a „P. N.” szerint a közös budapesti megállapítása, a kiegyezési kérdések, s a keleti ügyekre vonatkozott. A közös budget kész.

Azon fiatal ember külseje, ki ezen nap reggelén az „arany ökr”-höz címzett vendéglőben megszállt, a fővárosi fiát átválta el.

Solowj Vidort — ezen fiatal embert — látjuk a mint gondteljesen egy karszékbe dől és alkalmassá voltak is gondolni; mert az volt a kérdés, hogyan fogja mai szállítását megfizetni. Ő festő volt, már pedig a művészet és a pénz szegény ritkán egyeznek meg tökéletesen, és innét származott, hogy a mi Solowjnak, a gazdag nyereséget, melyet az utolsó időben művészetéből buzott, jó barátok és barátinokkal elpazarolva, jelenleg egy krajczárja sem volt.

Igy állt tehát itt érszénye fölött bánykódva, Kossow város semmi esetre sem adott reményt munkára. Az egyház öreg és kicsiny volt és a kossowiak öreg és piszkos képeiket szentebbeknek tartották, mint mindazon cifraszágokat, melyeket idegenek a külföldről behoztak. Zavartan kérdé tehát a korcsmárost, vajjon a rendőrfőnök gazdag ember-e és vajjon lefestette már magát.

de mert a quota-tárgyalások még függőben vannak, a delegatiónak összejutásának idejét nem lehetett megállapítani. A kiegyezési ügyekben a „B. Corr.” közlése szerint előszörbe lépett a provisorium eszméje. A vámtárgyalásokat Németország nagyon késlelteti s alig szenved kétséget, hogy ez ügyben provisoriumra lesz szükség.

A mi a bankügyet illeti, az illető javaslatán elkészül újvíz, de a kormányok kijelenték, hogy a kiegyezésre vonatkozó összes javaslatok együttesen terjesztetnek a Felsőház elé szentesítésre, s másrészt a bank is kijelenté, hogy technikai okok folytán, 1878. júl. 1-seje előtt az új osztrák-magyar bank nem kezdheti meg működését.

A magyar járadék ügyében is tárgyalt a pénzügyminiszter; de a kibocsátás határideje még nincs megállapítva, Széll miniszter e hét végén ismét Bécsbe megy.

— A képviselőház mentelmi bizottsága tegnapi délután 4 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette Miskatovics József sajtóvétségét, Lukács Béla szintén sajtóvétségét és Molnár István képviselő mentelmi ügyeit. A bizottság rövid tanácskozás után a Miskatovics ellen beadott kiadási kérvényt kellőleg felszerve nem találván, a kiadási helyet nem adott. Lukács Béla, mint a „Közvélemény” szerkesztője ellen az „Ellenőr” által indított sajtóper tárgyában kért kiadást a bizottság megadandónak véli, valamint Molnár István mint kath. lelkes ellen engedély nélkül eszközölt egybekötés tárgyában kért kiadást is. Előadó: Degenfeld Lajos gr.

— Párisból értesítik a „Bp. H.”-t, hogy Wodianer Mór és Rothschild ház értekezletet tartott, a melyen a Rothschild-ház kölcsönügyi referensei is résztvettek a magyar kölcsön tárgyában. Tekintettel a pénzpiac kedvező helyzetére, a rente kibocsátási határidő a francia választások befejeztére tüzetelt ki, a melyekről reménylik, hogy a kormánynak kedvezők lesznek s így a hasznet emelkedik. Ezzel szemben a londoni Rothschild-ház a kibocsátás azonnal megtörténését sürgeti, félve a keleti harcotáren netalan komplikáltabbá váló helyzet csiggyesztó következményeitől.

— Az államháztartási viszonyok örvényesen javulnak. Azonkívül, hogy a II. évnegyed nem régen közzétett kimutatásai oly örömdetes képet nyújtanak, teljesen megbízható helyről azon tényről értesül a közönség „Bp. Hírnök,” hogy a III. évnegyed minden várakozás szerint még jobb lesz a múlt évnél, jobb, mint a II. évnegyed kimutatása után várni lehetett. A szept. 15-én végződött hétről az összes adatok megközelítő összeállítását szerint a pénzügyi eredmény már eddig is mintegy 400,000 forinttal nagyobb volt a tavalyi III. félvél. Meg kell jegyezni, hogy még e hónapból 15 nap — a mely rendszeren a legjobbak közé tartozik — hátra van; mint szintén figyelembe kell venni azt is, hogy a budget javulása főleg a kiadási tételek csökkenése által érte el. E czimben pedig — különösen a brassó-

A korcsmáros mélyen meghajotta magát a fiatal festő előtt, és felelt:

— Szolgálatjára excellencia! Fedorowics Fedor rendőrfőnök egy jómod ember, kirol mi sok jót tudnánk beszélni. Vajjon lefestette-e már magát, nem tudom.

— Van családja?

— Szolgálatjára. Neje Borbálától van egy körülbelül 20—24 éves leánya. Különbösen itt jön ő maga a rendőrfőnök ur.

A korcsmáros, ki nem szerette volna, ha a rendőrfőnök által e ministeri számtisztnek vált egyénnel tette a tette találtságek, egy oldalajtán kihámozott, még mielőtt a rendőrfőnök kocsijáról le szállhatott.

A kocsijárból kiszálló rendőrfőnök a ház felső emeletére ment.

Az idegen ezalatt a tükörbe pillantott és egyre kérdezgette magát, vajjon neki valóban oly harcias és előkelő alakja van, hogy a vendéglőben őt mindenki a korcsmárostól a szolgáló, tábornok vagy titkos tanácsosnak és excellentiának hívja. Bajuszát büszkén megpödrötte, midőn egyszer az ajtón halk kopogás hallatszott.

„Mi legyen ez?” kérdé magában, és az ajtóhoz ugrott és gyorsan felnyitotta, azonban egészen meglepett, midőn a tetőtől talpig egyenruhában felöltözött rendőrfőnök lépett be. Először azt vélte, hogy a postamester a tegnapi meg nem fizetett postautazás utáni adósságot jött behajtani és adóssága beismerésében és üres zsebei tudatában éppen bocsánatot akart kérni, midőn a rend-

tőmői munkálatok megakadása folytán az évnegyedben a mozgósítás előkészítésére fordított költségk levonása után nagyobb a megtakarítás, mint akár az előbbi, akár a múlt évi megfelelő negyedben volt. Ehez fog járulni az utolsó negyedre a vasuti kamatbiztosítók terhének csökkenése is, a mely körülmények együtt véve komoly reményt adnak arra nézve, hogy évek óta először ez idén a tényleges deficit kisebb lesz az előirányzatnál.

A háború.

Mehemed Ali most a nap hőse. A török hivatalos sürgöny szerint Mehemed Ali szept. 21-én megverte a muszka trónörökös seregét, mely 8000-re menő halottat és sebesültet vesztett.

A most újra megkezdett harcok Mehemed Ali és a cárevis között bajosan fognak ismét szünetelni. Csata csatára fog következni, mignem a cárevis teljesen la lesz verve. Mehemed Ali a mondott napon Cerkovna és Czairkóinál verte meg a muszkákat, és pedig erősebben, mint az eddigi csatákban. Hogy a gorni-studeni muszka sürgöny ez ütközetről azt mondja, hogy a törökök megverésével végződött, az nem feltűnő. Az ily hivatalos muszka hazugságokat már megszoktuk. Ebben már semmi feltűnő nincs.

Van arról is szó, hogy Mehemed Ali Biela közelében verte volna meg az oroszokat, ez azonban, mi a helyet illeti, nem látszik valószínűnek.

Egy Vodiczából (Czairkóitól északkeletre) szeptember 21-én kelt magánsürgöny ezeket mondja:

„Mehemed Ali ma, az idő kedvezése mellett támadó kémszemlélt intézett a Czairkói melletti magaslatokon levő orosz hadalázok ellen és forszirozta az ellenség hadvonalát. A közdelem basonló hévvel d. e. 11 órától egész estig tartott, mikor is a török csapatok, melyek csodálatra méltó vitézséggel tanúsítottak, előbbi pozícióikba visszatértek.”

Ozmán pasa már megkapta a segítséget, mely Sektet pasa alatt 20 ezer emberből áll.

A sipkaszoroszi harc.

Szt.- Pétervár, szept. 23. (Hivatalos.) Gorny-Studenből a Sipkaszorosban e hó 17-én végbement harcrol a következőket jelentik: 17-én éjjel az ellenség titokban odacsúszott a jobb szárnyhoz s a Nikolaj-sziklához; a jobb szárnyon azonban előrejelte állásainkból észrevették. A Wolhyniai ezred parancsnoka, Sandezky alezredes megparancsolta a csapatoknak az előkészülést, s hogy várják be a történeteket. Az első lövészcsapat parancsnoka, Ostapoff százados 50 lépésnyi közelbe bocsátja a törököket, s ezután sortűz által megfútasra kényszeríté őket, ez reggel 5 órakor történt.

Később az ellenség még két támadást intézett, de 9 óra felé visszavonult.

A centrumban a törökök támadása gyengébb volt és már 8 órakor ért véget.

Leghevesebb volt a reggel 3 órakor kezdődött harc a Nikolaj sziklán; a törökök sűrű tömegben mászták meg; kézi gránátokat dobtak,

örfőnök lábujjhegyen hozzá csúszott, és széles ajkával a művész finom kezét megcsókolta.

— Rocsánat, nagyméltóságos uram, hogy csak most jelenek meg; azonban az a bitang — azaz excellenciás uram az a korcsmáros lenn, kinek ezért a fülét — azaz nagymélt. uram ő feledékeny és szereti a bort, mit önmaga is hamisítatlanul iszik, míg a vendégeknak vizet önt hozzá.

— Jól van már, jól van már — mondá Vidor, ki mindjárt tisztában volt a felől, hogy őt egy fontos és magas személynek tartják. Ezért tehát komoly hangon kérdezé a rendőrfőnöknek és családjának nevét és a rendőrfőnök meghívása folytán megígérte, hogy nála a lakomán meg fog jelenni.

Fedorowics Fedor ezután az ajtón örömmelisan kismegygyött.

— Minden jól megy — mondá a lennt várakozó hivatali társaihoz. — A miniszteri számtiszt ur szereti a jó asztalt és szép leányokat, és kegyesen megengedő, hogy a vendéglői számláját kifizessam. Értitek mit jelent ez barátim! A mint látjátok minden a legpompásabban megy! Ezután meghívta őket a lakomára, mire azután hazafelé vette utját.

Fedorowics Fedor hazaérkezve, sietett nejét a magas vendég látogatásáról tudósítani, Borbála asszony, mint egy hivatalnok leánya, tudta, hogy ily magasrangú urakat szükséges szívélyesen fogadni, tudván továbbá azt is, hogy ily egyén mily sokat tehet: nem haragudott, és nem sok

első sánczvonalaikból vissza szorítottak két századot; a magukkal hozott sánczkosarak fedezete alatt futó árkokat ástak: „örös ágyú és puskatűzünk dacára folyvást új török csapatok jöttek, reggel 6 órakor kitérték a sziklán a fehér zászlót a vörös félholddal, miért is egy ideig szüneteltünk.

Az első ellentámadások visszaverettek; délfelé a törökök a Zitimir-ezred két százada és a wolhyniai ezred egy százada által ledobattak a szikláról és majdnem tökéletesen megsemmisültek. A hegy lejtője egészen el volt lepte török holttestekkel, melyek száma nem volt kevesebb a háromezernél.

A rohamoszlopot előbb Tiaselnikoff ezredes, utóbb pedig miután ő megsebesült, Chilkoff herceg, a wolhyniai ezred alezredese vezényelte.

Tüzérségünk kitűnően működött, nevezetesen Hoffmann ezredes 14-ik dandárának négy ütege, és Matsorsky herceg elesett szárnysegédének ütege: halála után Sidorin hadnagy vette át a vezényelést, ki kartácsokkal száztíz több török rohamoszlopot és utóbb megsebesült. Biazszoj alezredes 2-ik zászlóaljának sánczmunkásai szintén derekasan viselték magukat.

Veszteségünk nagyobb volt, sem mint eleinte jelentetett; nevezetesen 31 tiszt és vagy 1000 ember elesett és megsebesült; a sebesültek közt van Reimerfeld vezérkari ezredes.

A f. hó 17-iki védelmet Radetzky tbnok személyesen vezényelte.

Köthet-e az orosz békét?

„Oroszország a Balkánnál talán békét köthetett volna — írja a „Mont. Rev.” berlini levelezője — de a Dunánál egy orosz császárszem köthet oly békét, melyben nem foglaltatnak Törökország részéről oly biztosítékok, miket ez megadni se nem akar, se nem tud. A rendes török csapatok tiszteki tartózkodás nélkül mondják (!), hogy a cserkeszek és basibozukok fölött nem (!) birkán semmi hatalommal, s a békéktetés után még kevésbé fognak birni azok fölött hatalommal és tekintéllyel a tartományok kormányzóit.

A háborút tehát egész végig kell küzdeni, bár mennyire pusztává teszi is azon tartományt, melynek érdekében első sorban megkezdett. Egy orosz császár sem volna képes most elintézetlen ügyek közepette, Pétervárra visszatérni, és ha büntetresméltó feledékenységből még a dunai átkelés előtt, vagy azután közvetlenül elmulasztották a már évek óta elkerülhetlennek tartott háborúkat kellő számú haderőt vetni a csataterre, annál kevésbé fognak habozni most az iránt, hogy a nagy birodalom teljes hatalmát latba vesse, mignem célját elérte.”

Igy gondolkoznak Berlinben s csak arról látszanak megelégedezni, hogy ha a császár teljes hatalmával rúkol is ki a csataterre, az még korántsem fogja jelenteni azt, hogy azzal aztán célt is ér. Mert éppen nem lehetetlen, hogy akkor a törökök a császár felségének „teljes hatalmát” fogják tönkretenni, a mit hogy mielőbb elérjenek, alja isten.

Az orosz kudarcok.

Az orosz lapok nem titkolják, hogy az oroszokat a harcotáren mind Ázsiában, mind Európában került férjének, hogy reá bírja, hogy meglehetősen jól berendezett háztartását folyamatba tegye.

— Ne feledd el kedves Borbálám, Lilát rendszeren földiszíteni, mert hisz te magad is tudod, hogy szép szemek mire képesek.

A rendőrfőnök azután az elfogadó szobát rendbe hozta.

Midőn a várvárvártvendég megérkezett: Fedor Fedorowics Borbála nejét ő excellenciájának bemutatja, mire Vidorunk egész szemtelenséggel szemüvegét át az anyát és leányt vizsgálta, és még szemtelenebbül a rendőrfőnökhöz fordulva azt mondá:

— Mondhatom, szép leánya van; ily szép Vénus alak még Rafael ecsete alól sem került ki.

A rendőrfőnök és neje látván, hogy a számtiszt urak a leányuk megtetszett, eltávoztak, hogy a mint ők gondolják, a két fiatal egymással fesztelenebbül beszélhessen.

Vidor, kit a leány szépsége legkevésbé sem hatott meg, Lilácska előtt szerelmi nyilatkozatot tett, ki azt pirulva, a magáéval viszonozta.

Ekkor, azután kiterveztek, hogy az asztalnál Vidor majd Lila kezét megkéri, egyelőre azonban a történeteket titokban tartják. Mire Lila a szobából eltávozott.

Ekkor Vidor maga elé hivatá a rendőrfőnököt és kijelentette, hogy ő a kihallgatást most megnyitja.

A kihallgatás alkalmával a város tisztvisle-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

JELLEMKÉPEK

az orosz hivatalnoki és magánéletből.

LOWY MIKLÓSTÓL.

II.

Egy ideig Fedorowics Fedor szótlannal állott, egy ideig szótlán állottak a hivatali társak, de egy ideig még a két kém is szótlannal megállott. Végre Fedorowics Fedor magához jött és aggodalmasan mondá: „A miniszteri számtiszt itt! Oh Istenem, most elérkezett az ítélet napja! Te postamester tartsd a legjobb lovakat ő excellenciá részére készen! Jó lenne ha tovább utazásában semmi akadály nem lenne a miniszteri biztos urnak. Minél hamarabb távozik, annál jobb lesz nekünk. Te pénztárnok barátom, siess Trop-mához a gazdag bankárhoz; ha a pénztárban bármily nagy összeg hiányzik, csak kérjél tőle; mond meg neki, hogy én 100,000 kancsukát adatom neki, ha nem ad azonnal nekem pénzt. Csak néhány pillanatra kell, csak addig míg, a miniszteri biztos itt tartózkodik. Mond meg ezt neki, de mond meg még neki, hogy én, — ha ezt ő megteszi — csupán neki engedélyezem a ház építését. Menj

pában egyik kudarcz a másik után éri; de végre a diadalt mégis ő k reméli aratni. A „St. Peterb. Videmosti“ Törökországot egy halálisan megbeszített erős vaddal hasonlítja össze, mely még végvonaglásában is az őt elejtett vadász marja, harapja. Okoskodása szerint az európai török uralmat, a hadsereg vitéségének dacára, a rossz adminisztráció fogja megbuktatni. A vadállat kétségbeesetten védi magát s ellenfelén sok sebet ejthet, de erőnye, miután ezt az organismus rendes működése nem táplálja, kimerül s saját és idegen vérrel borítva kiadja párját. A „Golos“ azt sürgeti, hogy a Sipka-szerost, ha Szulejmán oldalánadásokat tesz, és a védőknél újabb erősítésekre volna szükségök, üritsék ki az oroszok. Összpontozás és a haderőknek az erősítések megérkezéseig leendő megkímélése, ez a földat, mely mindenek előtt a dunai hadsereg megoldására vár. A „Sovremenja Izvestija“ nagy dicsérrel hamozza el a török katonákat szilárdságuk, kitartás- s példás vitéségükért. Roszálja, hogy a törökországi orosz diplomáciai ügynökök a törököket és Törökországot tanulmányozni elmulasztották, s a konstantinápolyi orosz követségből is oly hibás, hamis nézet hangzott, — hogy elég csak a Dunát átlépni s a törököket általános rémület szállja meg. Számítottak konstantinápolyi meszárlásokra is, melyek azonban elmaradtak. Ezután a vereségek okait kutatja s ezeket nemcsak a török hadsereg fegyvereinek jobb voltában, a törökök vitéségében, hanem az orosz hadvezénylet stratégiai tévedéseiben is találja. A bator, merész vállalkozó törökök túlnyomó számban vannak s az orosz haderők elhelyezését s mozgulatit igen jól ismerik, mi az oroszokról, főképen azért, mert nincsenek jó kémeik, nem állíthatók. Oroszországban nem hitték, hogy a „bomladozó hullá“ képes lesz oly kitűnő hadsereget előállítani és oly erőlyes ellenállást kifejteni: ez nagy hiba volt.

Táviratok.

Konstantinápoly szept. 23. este. Mehmed Alinak péntekről kelt sürgönye megerősíti, hogy Biela felé előrenyomul; egyidejűleg azt jelenti, hogy csapatai közelegnek a sánczokhoz s az nap d. u. 2 órákor harc kezdődött ki, mely az éj beálltával megszűnt. A törökök vesztesége, az oroszok veszteségéhez képest, egészen jelentéktelen. — Cheftet pasának szombatról kelt távirata jelenti, hogy Ahmet Huzdi pasa eleddel és löszkerészlettel Benik faluba, két óra távolra Plevnától, megérkezett s 15 zászlójá orszra bukkant. Tüzérségi tűkötzet fejlődött ki, az oroszoknak visszavonulniok kellett s Ahmet Huzdi arról értesített Osman pasát, hogy délután folytatja előnyomulását. — Szulejmán pasa sürgönye jelenti: A tüzérségi harc tovább tart; az ellenes erődk nagy kárt szenvednek; az oroszok állítólag hiányt szenvednek az élelmi szerekben. — Az Ázsiából érkezett hírek fontosságnélküliek. Bócs, szept. 24. A „Fremdenblatt“ jelenti: Osman pasa körülzárása annyiban teljes, amennyiben az oroszok és románok megszállottak minden utat, mely Plevnára vezet. Az oroszok száma a szakadatlanul érkező erősítések által 120,000-re emelkedett.

Gornj-Student, szept. 24. A törökök támadása Cerkovna ellen f. hó 21-én teljesen visszaverték. A törökök f. hó 22-én ismételték a támadást és nem vonultak vissza. Az oroszok vesztesége 20 tiszt és 400 ember, a törököké legalább is 1000 ember.

A Plevna és Sofie közti uton álló orosz lovashadtest két kétszemlét eszközölt, megtudandó a Sofia felől jövő török felmentő csapatokszámát. F. hó 20-án Stockelberg gróf szárnysegéd Rachitzánál megsemmisített három török lovaszázadot. Ezután felfedezte a hátul álló gyalogságot és visszavonult. Az oroszok vesztesége öt haláltól kért egy bizonyos összeget a fővárosi szegény művészek segélyezésére.

Az audienzia tartás megtörténte után Vidor elégedetten döröszkélte kezét, miután körülbelül 6 zacskó aranya gyűlt össze, és így egyelőre gond nélkül lehetett. A vacsora alkalmával Vidor a rendőrfőnök-től leánya kezét csakugyan megkérte, minek a rendőrfőnök kimondhatatlanul örült.

Asztal után belátva, hogy itteni további tartozkodása reá nézve veszélyessé válhat, rövid bucsuzás után eltávozott, hogy, mint mondá, vasárnap visszatérjen.

Másnap reggel a rendőrfőnök hivatali társait tanácskozássá végett egybehívtá. A tanácskozás javában folyt, midőn a postahivatali írrok egy Vidortól származott és a rendőrfőnöknek címzett levéllel belépett.

A rendőrfőnök mohón kapott a levél után, s ezt olvasta:

— Tisztelt uraim! Kötelességemnek tartom önöket azon tévedésről felvilágosítani, melynek felhasználására önök engem kényszerítettek; önök egy szegény művészt a miniszteri számtisztnek tartották, és elég semmirekellők voltak őt pénzrel megvesztegetni.

Alig jöttek magukhoz a város fejei, midőn egy katonatiszt lépett be, és őt excellentiáját a miniszteri számtisztet Omorof gróf ezredest bejelenté.

— Egy hal — volt az egyedüli, mit a rendőrfőnök rémületében mondhatott.

lott. Andrikaeff őrnagy és Ivanoff, valamint 11 katona megsebesült.

F. hó 21-én Tutolmin ezredes a török lovasság visszaverése után felfedezett tíz elszáncolt zászlóját tűzérsséggel és két lovasezreddel. Tutolmin ezredes ágyutüz által feltartoztatta az előnyomuló törököket és figyelő állást foglalt.

Bócs, szept. 24. A „Fremdenblatt“ írja: Milánnak igen kellemes volna, ha Ausztria tiltakoznék Szerbia actiója ellen: de Ausztria nem fogja neki e szívességet megtenni; nincs arra semmi oka, hogy Szerbiát megörjia a török invasiótól, másrészt arra sincs, hogy segítsen neki megszabadulni az Oroszország iránt elévált és előre kifizetett kötelezettségek teljesítésétől.

Országgyűlés.

A képviselőház szeptember 24-iki ülésében Elnök jelenti, hogy Kraljevics Miroszláv horvát képviselő 16-án Pozseván meghalt. A boldogult jó hazafi s a háznak sok éven át tagja volt.

A ház jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét a halálozás fölött.

Jelenti továbbá elnök, hogy Kraljevics s a már mult hónapokban meghalt Kolarics Pál helyett Bedekovics Kálmán és Loncarics M. választották meg az országgyűlésre képviselőkül.

Horváth Gyula előadót benyújtja a központi bizottság jelentését a kuria bíróságáról választási ügyekben. Kinyomatik s szétosztatik.

Következik ezután a napirend, a ház szeptember havi költségvetésének tárgyalása.

Simó Lajos előadót indítványára a költségvetés egyhangúlag elfogadtatik.

Következik ezután a kisebb polgári peres ügyek intézéséről szóló tvjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Komjáthy Béla a jelen javaslat czéljára, nek olesó és gyors igazságszolgáltatás lehetővé tételét tartja. Okvetlenül szükséges oly közegről gondoskodni, mely a szegény népnek olesón s a helyszínen szolgáltatson igazságot. Egyetért azon nézetrel, hogy a békebírói ingyenes bírósághoz behozása kívánatos; de másrészt nem titkolhatja el maga előtt, hogy elegendő számú békebírákra jelen viszonyaink közt nem akadnának; szintgy vagyunk a községi bírák bírósághozával is, kiknek kvalifikációja nem áll azon a fokon, hogy a bírósághoz tartozóak nélkül rájuk legyen bízható; nézete az tehát, hogy a kisebb polgári peres ügyek intézésével a szolgabírák bizassanak meg.

Ha van azoknak kvalifikációjuk, elintézni a legbonyolodottabb közigazgatási ügyeket is, bizonyára bírhatnak e kisebb jelentőségű ügyek elintézésére is képesítettséggel. Elismeri, hogy a hol a szolgabírák gyakorlati képzettségéhez elméleti képesítettség is járul, ott az eljárás iránt több bizodalom nyilvánulhat; de a maga részéről erre nézve azt tartaná helyesnek, ha a közigazgatási hivatalok viselhetősége is kvalifikációhoz kötetnék. Öszintén, tehát nem úgy mint Horánszky és társai, elfogadjia a törvényjavaslatot. (Helyeslések.)

Tomcsányi László ellene nyilatkozik a javaslatnak s nem fogadjia azt el. (Helyeslés.) Zsedényi Ede kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Almássy Sándor eláll a szótól.

Simonyi Ernő az iránt tesz kérdést, mit tárgyal most a ház: Horánszky javaslatát-e vagy a békebírákról szóló törvényt.

Elnök kijelenti, hogy nézete szerint a t. javaslat fölött foly most az általános vita; a Horánszky-féle javaslatnak csak a részleteknél kerülhet szavazás alá.

Erre a feljegyzett szónokok elállnak a szótól. —

A ház általánosságban elfogadjia a javaslatot.

Következik a részletes tárgyalás. A czim változatlan elfogadtatik.

Az 1. §-nál felszólal Horánszky Nándor s ismétli pénteken benyújtott határozati javaslatát s kéri annak értelmében a szakasznak az igazságügyi bizottsághoz való visszautasítását.

Perczel Béla kijelenti, hogy a maga részéről ő is hozzájárul Horánszky javaslatához. Kéri Horánszky javaslatának elfogadását. (Helyeslés.)

Simonyi Ernő a miniszter ellen kel ki, ki a házat valóságban bolonddá teszi, mert benyújt omaga egy javaslatot, mikor aztán rákerül asor ama javaslat tárgyalására, akkor elálltöle s egész más nézeteket támogat. A háztól ily eljárás helyeslést nem lehet várni.

Perczel kijelenti, hogy ő nézetváltoztatását indokolta s azért Simonyi szemrehányásai indokolatlanok. (Helyeslés.)

Erre hosszabb házsabályvita indul meg azon kérdés fölött, hogy Horánszky javaslata most tárgyalassék-e, vagy pontonként határozzon az illető §-ok felett a ház.

Molnár Antal külön módosítványt ad be, mely Horánszky javaslatát (az 1—4 §-ra szorítva) ismétli.

Végre a ház azt határozza, hogy a két első szakasz együtt tárgyalassék.

A szavazás már megkezdődik, mikor 20 képviselő név szerinti szavazást kér. Az ülés 5 perczele felfüggesztetik.

A szünet után a név szerinti szavazás következett, melynél igenell vagyis a központi bizottság javaslata mellett szavazott 63, nemmel 84, tehát a javaslat két első szakasza többséggel elvetetett; távol volt 261 képviselő, elnök nem szavazott.

Ezután a felett indul meg a vita, vajjon a Horánszky-féle javaslat első hét pontonként tárgyalassék-e, vagy en bloc elfogadtassék. Szólnak hozzá többben s végül a javaslat első hét pontja változatlanul elfogadtatik. A hátralévő pontok kérdésbe vétele iránt újabb vita indul meg, melyet többben nem vélnek ez alkalommal tárgyalhatónak.

A ház a most való tárgyalás mellett dönt s az egész határozati javaslatot elfogadjia, a tvjavaslatot e szerint a jogügyi bizottsághoz átalakítás végett visszautasítja.

Ezután Tisza Kálmán jelentette be, hogy a keleti kérdésben tett interpellációkra esütörtökön felel. A válasz idejét 12 órára kívánja kitűzteni. (Általános helyeslés.)

Holnap 10 órákor lesz ülés; tárgya a jegyzőkönyv hitelesítése s jelentések benyújtása s a napirend megállapítása.

Ülés vége háromnegyed 2 előtt.

Thiers manifestuma.

Páris, szept. 24. A republicanus lapok közlésének Thiersnek egy igen terjedelmes manifestumát a 9-dik arrondissement választóközé. Thiers irta az egész manifestumot, de csak az első részt revidálta, az okmány változatlanul tételt közzé.

A manifestum igen határozott módonban fejt ki Thiers ismeretes eszméit, igazolja mindenek előtt a felosztatot kamarát, dicséri ennek mérsékeltségét és bölcsességét; aztán kimutatja, hogy a kamara nem érdemelt a radicalismus szentrehányását; magyarázza az indokokat, melyek miatt ő a köztársaságot pártolja, arra utal, hogy a monarchia lehetetlen.

Thiers azt mondja, hogy a helyzet türehtelen, mert a köztársaság köztársaságellenes tisztviselővel van ellátva; majd így szól: A köztársaság oly férfakkal, kik gyarapodásra vezetendik; ez azon kormányforma, mely Franciaországnak szükséges.

Thiers határozottan tiltakozik a május 16-ika szerzői és ezen tény, valamint a kamara újabb felosztása ellen, ünnepélyesen hangsúlyozza, hogy a nemzet souverainitása csak a köztársaság által érvényesíthető; ezen elv megsértése bitorlási eset volna.

Thiers ragaszkodik a választási és sajtószabadsághoz és eszméit következőkben foglalja: Nemzeti souverainitás, köztársaság, szabadság, lelkiismeretes törvényesség, vallásszabadság és béke!

Az erdélyiek Haynald érsek 25 éves jubileumán.

Kalocsán fényes ünnepély folyt le e hó 23-án. Ekkor fogadta ugyanis a kalocsa főmegye nagynevű érseke Haynald Lajos azon küldöttségeket, melyek az ország külföldi vidékeiről ki lettek küldve, hogy 25 éves áldozári működése alkalmából tolmácsolják a kíváló főpap előtt azt a tiszteletet és becsülést.

A szomszéd egyházmegyék küldöttségein kívül, Erdélyből, melynek Haynald 13 éven át püspöke volt, s hol felejtethetn nevet hagyott fenn magának, egy egyházi és nemesszivű emberbaráti működése, mint a logehezbebe viszonyok közt hazafias vezérszerepe által: — az erdélyi katolikusok nevében, mondjuk, egy hat tagból álló küldöttség jelent meg Kalocsán. A küldöttségben Barts Ferencz prépost és kanonok vezetésével részt vettek György István kanonok, az ősz Bóér Antal, a képviselőháznak korelnöke, Lukács Béla, Molnár Antal képviselők és Gál János lf. ítélőszéki bíró.

Egy 18 tagból álló küldöttség jelent meg Szécheny városáról, Haynald születési helyéről, hol — midőn politikai magatartása miatt az erdélyi püspökségről le kelle mondania, mint-karhági érsek szeretett anyja körében a magányba vonult.

Mindkét küldöttség f. hó 23-án tiszteletet az érseknél.

A széchenyi küldöttség nevében Pulszky Ágost üdvözölte a jubilaris főpapot.

Rövid idő múlva az erdélyi küldöttség tiszteletkedett. Barts prépost — kanonok, a küldöttség vezetője, ékes szavakban emlékezett meg Haynald főpásztori működéséről s azon halhatatlan érdemeiről, melyeket úgy az egyház, mint a társadalom terén jókönyvsága s a közügyek terén rendíthetetlen hazafisága által szerzett. Az erdélyiek ragaszkodása, hűsége és szeretete jelöl átnyújtá aztán az erdélyi katolikus statusgyűlés üdvözlő feliratát.

Ismert ékesszólásával válaszolt Haynald. Nehéz viszonyok közt foglalta el — ugymond — az erdélyi egyházmegyét, nem csinált magának abba tüköt, hogy bizonyos idegenséggel találkozt. De becsületes, tisztá törekvései folytán sikerült e idegenkedést eloszlatnia, s ez azoknak érdeme, kik törekvéseit megértették, szándékai tisztaságában hittek s kik működésében azután támogaták. Azért, ha valami jót, üdvöst cselekedett, ennek érdeme visszazúg azokra, kik őt támogatatták. Ő egyszerű eszköz volt a gondviselés kezé-

ben, mely csak azt tette, mire mindnyájan törekedtek. Elismerő szavakban emlékezett meg különösen Barts és György kanonokról, kik közél az első a püspökség vagyoni viszonyainak rendezése, az utóbbi pedig hűsége és lankadatlan szolgálata által megkönnyítették feladatait.

Ugyanezen napon tartatott meg az ujkassai püspök, Schusztér püspöki felszentelése is.

Délben, ezen kettős ünnepély alkalmából mintegy 150 tiszteletű díszvendég volt, melyen a megjelent küldöttségeken kívül, hivatalosak voltak a helyi s megyei papság, polgári és katonai hatóságok. A felköszöntések sorát az érsek nyitá meg, az alkotmányos koronás királyra, aztán a kath. egyház fejére, később az újonnan felavatott kassai püspöknek emelvén poharát.

Következt azután a szellemus felköszöntök egész hosszú sora. Pulszky, Gál, b. Horváth a nagyérdemű érsekre emeltek poharat; Molnár Antal Szécheny városára, mely oly kitűnő egyént adott a hazának, stb. Lukács Béla pedig körülbelül — a következő, lelkes éljenzést keltett szavakkal emlékezett meg Haynald erdélyi hazafias működéséről:

Engedje meg nagyméltóságod, hogy ismét visszatérjünk Erdélybe, exiciálnak egykori székhelyére, Gyulafehérvárra, melynek — exiciád védnökké alatt állott katolikus főgymnasiumában végeztem tanulmányaimat.

Élénken emlékszem még, s emlémben el-törülhetlenül élni fog az a jelenet, midőn a hatvanas évek elején felséges királyunk összehívtá Erdély legjobbjait, hogy az akkori bonyolított politikai viszonyok közt, tanácskozzanak a kibontakozás lehetősége s a kibontakozás eszközei fölött.

Ott láttam akkor excellentiád székhelyén és excellentiád körében Erdély legkiválóbb politikai egyéniségeit; kik hosszas közpályán közlekedést és köztiszteltet vívtak ki maguknak; kikre bizalommal tekintett a fejedelem, bizalommal a nemzet s kiktől tanácsot várt mindkettő az alkotmányos kibontakozásra nézve.

Nehezék, válságosak voltak az akkori viszonyok; feszült figyelemmel vártá akkor nemcsak Erdély, de egész Magyarország a gyulafehérvári értekezlet eredményét, melytől Erdély politikai magatartása függött. Én is sarokba dobtam a Quae maribust és Homer Illiászt s ott ácsorogtam egész nap a püspöki palota ablakai előtt, hol Erdély jövője fölött tanácskoztak. Hallottuk, hogy az alkotmányos küzdelemben megérett férfainkat is mintegy megpuhította a két évtizeden át tartó absolutismus; hallottuk, hogy legjobb embereinkben, alkotmányunk és jogaink legkitartóbb bajnokaiban is bizonyos pessimismus meingatta a jövő iránti hitet.

De csakhamar hallottuk azt is és mintszent evangéliumot adtuk szájáról-szájra, hogy a csüggedés s a levertség ezen napjaiban excellentiád — apostoli hivatásához méltóan — kijelölte az utat, melyen Erdélynek haladnia keli, s kimondá a nagy programot a Királyhágon túl: a jogfolytonosságot s az uniót.

S az eszme, a jelszó, melyet excellentiád kimondott — az egész ország hitvé vált.

És emlékszem azokra a szomorú napokra is, melyek ezután nemskóra bekövetkeztek, midőn hallottuk, hogy díszes állásáról le kellett mondania. Emlékszem arra az időre, midőn excellentiád legutoljára tért vissza székhelyére megelőzte már a gyászír, hogy lemondott s hogy lemondása ő felsége által elfogadtatott. Az ember oly nehezen tudja megszokni és elhinni azt, ami neki fáj; mi is belekapaszkodtunk a reménység utolsó horgonyába, reméltük, hogy kath. egyházunk feje nem fogja helybenhagyni exiciád lemondását, s reméltük s hittük, hogy exiciád nem lesz kénytelen elhagyni minket.

Azonban egy nap híre terjedt, hogy exiciád másnap hajnalban elutazik s elhagyja székhelyét végkép... örökre.

Most már földhöz csaptam Quae maribust és Homer Illiászt s kirohantam a püspöki palota elé, hogy meg egyszerű láthassam extiádat, alkotmányunk, jogaink és törvényeink bátor előharcozását, a ki törhet de nem hajlik.

Nagy szellemek áldásos hatással vannak környezetükre s az időszakra, melyben élnek s működnek. Erdély fiatalabb nemzedéke, mely az absolutismus és provisoriumok idejében növekedett, kikhez magam is tartozom — excellentiádól tanult meg a házat szeretni, a közügyet szolgálni és meggyőződésünk mellett helyt állani, habár magánérdekeink sérelmével is. Exiciádól tanultuk az üzeletlen hazaszeretetet s a politikai bátorságot.

Isten tartsa meg Exiciádat, hogy alkotmányunk védelmében és hazánk szeretetében megsokáig tündöklő vezérsíllagunk lehessen!

Haynald érsek, a szellemus és elragadó szónoklatoknak ismert nagymestere, még többször szólalt fel, ismert szerénysége által az elismerésnek nyilatkozatait mindig visszanyujtva másoknak. Éltette az erdélyieket, óhajtja, mint bérczi kimagaslanak a szomszéd országok közül, úgy hazafisága, munkássága, polgári s keresztényi erkölcsi-eiben is legyen mindig kimagasló. Elérkeznyedve, s a meghatottság hangján emelt poharat Szécheny városára.

Az ünnepély folyama alatt számos üdvözlő távirat érkezett úgy az érsekhez, mint az ujkassai püspökhöz — az ország minden vidékéről.

Hírlapok és folyóiratok statistikája.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumban a hírlapok és folyóiratok statistikája az 1876. évre összeállítván, az eredmény a következő:

(A zárjelek közti számok az 1875. évi adatokat mutatják.)

1. Az összesen megjelent 315 (325) hírlap és folyóirat közül volt:

a) politikai tartalmu: magyar nyelven 87 (87), magyar német nyelven 1 (0), magyar tót nyelven 0 (1), magyar-orosz nyelven 0 (1), horvát nyelven 3 (3), német nyelven 33 (43), az 1875-ik évre kiadott kimutatásban tévedésből 42 volt felvéve), tót nyelven 4 (6), szerb nyelven 4 (4), román nyelven 4 (6), olasz nyelven 1 (1), héber nyelven 1 (0), összesen: 137 (152), az 1875-ik évre kiadott kimutatásban tévedésből 151 volt felvéve);

b) Szépirodalmi tartalmu: magyar nyelven 20 (10), horvát nyelven 6 (2), német nyelven 5 (5), szerb nyelven 2 (3), román nyelven 3 (1) összesen 36 (21);

c) Szaklap: magyar nyelven 85 (92), horvát-német nyelven 1 (0), horvát nyelven 7 (11), német nyelven 20 (20), tót nyelven 7 (6), szerb nyelven 2 (2), román nyelven 5 (4), olasz nyelven 2 (1), héber nyelven 1 (2), az 1875-ik évre kiadott kimutatásban tévedésből 3 volt felvéve), összesen: 130 (138), az 1875-ik évre kiadott kimutatásban tévedésből 139 volt felvéve);

d) élelzap: magyar nyelven 7 (5), horvát nyelven 0 (1), német nyelven 1 (5), tót nyelven 1 (1), szerb nyelven 1 (1), román nyelven 2 (1) összesen 12 (14).

2) Ezen hírlapokból és folyóiratokból postán szétküldetett összesen: 19.556.774 (18.964.533) példány és pedig:

a) politikai tartalmu: magyar nyelven 7 m. 804.447 (3.967.960), magyar-német nyelven 4800 (0), magyar- tót nyelven 0. (6344), magyar-orosz nyelven 0 (22.752), horvát nyelven 578.767 (534.851), német nyelven 6.296.046 (5.668.146), az 1875-iki kimutatásban tévedésből 5.460.146 volt felvéve), tót nyelven 216.625 (224.989), szerb nyelven 417.109 (311.892), román nyelven 91.808 (264.392) olasz 25.600 (28.310), héber nyelven 20.800 (0), összesen: 15.456.032 (14.030.136), az 1875-iki kimutatásban tévedésből 13.822.136 volt felvéve);

b) Szépirodalmi tartalmu: magyar nyelven 1557.179 (1.179.236), horvát nyelven 132.380 (44.026), német nyelven 17.366 (48.153), szerb nyelven 13.400 (87.370), román nyelven 49.072 (41.600), összesen: 1.769.397 (1.400.385);

c) Szaklap: magyar nyelven 1.708.604 (2. m. 643.055) horvát- német nyelven 5.040 (0), horvát nyelven 42.708 (47.117), német nyelven 252.337 (339.660), tót nyelven 68.326 (66.362), szerb nyelven 14.179 (4.147), román nyelven 42.964 (11.522), olasz nyelven 755 (640), héber nyelven 4.960 (25.690), az 1875-iki kimutatásban tévedésből 233.690 volt felvéve), összesen 2. m. 139.773 (3.138.193), az 1875-iki kimutatásban tévedésből 3.346.193 volt felvéve);

d) élelzap: magyar nyelven 151.900 (297. 574), horvát nyelven 0 (3.142), német nyelven 13.000 (78.952), tót nyelven 8.596 (5.011), szerb nyelven 1.360 (340), román nyelven 16.746 (7.800) összesen 191.602 (395.819.)

Logi rovat.

Kivonat a hivatalos Értesítőből.

— Batrin Miklósnak Horváth Imre és társa elleni ügyében, ez utóbbiaknak 1026 ft-ra becsült szamosújvári ingatlanai oct. 3-án becsáron alól is eladatnak.

— Mikle Szimionnak Mezei Gyula elleni ügyében, ez utóbbinak 998 ft-ra becsült kölönai s 4271 ft 50 krra becsült ködmönösi ingatlanai sept. 29-én becsáron alól is eladatnak.

— A szamosújvári g. cath. káptalannak Polács József és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 625 ft-ra becsült szamosújvári ingatlanai oct. 4-én, becsáron alól is eladatnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. sept. 26.

— Iskola-megnyitás. Városunk ipariskoláiban az 1877/78-ki tanév a jövő hétfőn — október 1-én — kezdődik. Ez új tanévre szóló beiratások ma szardán, továbbá esütörtökön és pénteken este 6—8-ig, s végre a szent-Mihály napi költőzködésért pótlólag még a jövő vasárnapon f. hó 30-án d. e. 10—12-ig a következő helyiségekben ejtethetők meg: a.) a rom. kath. lyceumban, b.) a városi polgári iskolában, c.) a lutheránus iskolában, d.) a külső-magyar-utcai ev. ref. népiskolában és e.) a hidevei (újutcai) ev. ref. népiskolában. Tisztelettel kérem a t. iparos mester urakat, szíveskedjenek tanulóikat idején beírattatni s pontosan feljírattatni az ipariskolák valamelyikébe; kércm pedig erre, saját érdekükben, annyival is inkább, mert határozott tudomásom van róla, hogy a halasztások s makacsodásokkal szemben a hatóság teljes szigorral fog eljárni. Kolozsvárt, 1877. sept. 26-án. Váradi Károly, mint az ipariskolák igazgatója.

— A nőknek. Közlebből említettük, hogy gr. Eszterházy Kálmán gr. Bethlen Pau-

Hirdetmény.

A folyó évi november 1-ső napjától a jövő 1878-ik év október-hava utolsó napjáig, a helybeli katonai lakanyák számára, a város által tűzifa pótlékban mintegy 160 kubik méter (80 rövid öl) kemény hasogatott tűzifa, 672 kilogram (12 mázsa) világítási mécsolaj és mintegy 3000 részlet surló szalma, egy részlet kell hogy 5 kilogram és 60 dekagram (10 font) nehézségű legyen — levén adandó — ezeknek beszerzési ára tekinetéből **folyó 1877-dik év október 17-dik** (tizenhetedik) **napján délelőtt 9 órakor**, a városház 10-ik számú szobájában nyilvános árverés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók a felkiáltási összeg 10% bántépénzül letétele mellett meghivatnak.

Sz. kir. Kolozsvár város tanácsától 1877. szeptember 21-kén.

Sz. 4395. — 1877.

(363)

(1-1)

Árverési hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről köz-hírré tétetik, miszerint a n. Brezina Jánosné, született Gyermán Zsuzsanna hagyatékához tartozó, a kolozsvári 450 sz. tjkben, A + 1. r. 257, 258. hr. sz. alatt, valamint 4. r. és 5728. hr. sz. a, valamint 4. r. és 5728. hr. sz. a. felvett ingatlanok, az **1877. év október-hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor**, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál Dorgó Albert kir. közjegyző ur által megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

A már előbb közzétett árverési feltételek oda módosítatnak, hogy kikiáltási árul 1900 frt. állapittatik meg, a fennjelölt összes ingatlanokra. Ha pedig az 1. és 4. sz. alattiakra külön akad vásárló, az előbbinek 1844 frt 97 kr., az utóbbinak 55 frt 3 kr. a kikiáltási ára.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1877-dik év szeptember 19-kén tartott üléséből.

Az elnök ur távollétében:

FRINK ENDRE.

BENKŐ JÓZSEF.

(362)

(1-3)

Jószág eladás.

Deés, Szolnok-Doboka megye székhelyétől egy negyed órányira eső Deésakna sóbánya helységben, tehát a kolozsvári, nagybányai és beszercei állami utak csomópontjának közelében, Apahida vasúti állomástól 5 órányira, eladó egy nemesi, évenként tiszta 550 frt. jövedelmező, most haszonbérbe tartott birtok, mely áll két lakházból, kőcsomaház és kőcsomaházai jogosultságból, 34 hold szántó, 33 hold kaszáló, 3 hold szőlő és 6 hold erdőből. Venni szándékozók alkuszuk kizárásával, forduljanak Slávik János cs. kir. főhadnagy tulajdonoshoz Nyitrabajnán, vagy Gáliszer Antal megbízotthoz Deésen.

(360) (2-15)

1877.

DITMÁR R. BÉCSBEN,

cs. kir. orsz. szab. lámpa-gyára.

Rajzok és árjegyzékek megjelentek s ismét-elárúsióknak kívánatra megküldetnek.

Petroleum-lámpák, minden nemből

Moderateur-lámpák, valamint lámpa-részek, belek sat.

Védjegyvel x ellátott, nem repedő phénix-üveg-hengerek valódi minőségben csak tőlünk kaphatók. — Kőregősim szolgálatképességre nézve minden bel- és külföldi gyártmányt felülmúlunk.

Budapest: főraktár a József téren.

Gyárjelvény.

STEIN JÁNOS

KÖNYV- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSE KOLOZSVÁRT.

A m. k. Postamester és postakiadó urakat

bátor vagyok figyelmeztetni, hogy a gyakorlati táviratozást, melyre a nagyméltóságú miniszterium mult havi rendelete folytán ezután szükségük lesz, **leggyorsabban és legalapvetőbben** a kiadásomban megjelent Székely István-féle

„Távirtdai gép- és kapcsolástan“-ból sajátíthatják el.

Ezen egyedüli magyar szakmunkából, mely nemcsak a kezdőknek útmutatóul, de a gyakorlottabbnak is bármilyen állomásra nézve vezérfonalul szolgálhat, még csak néhány példány állván rendelkezésemre, az illetők saját érdekében cselekednek, ha a megrendelést minél előbb megteszik, mert később semmi áron sem lesz megkapható.

A mű ára 1 frt 60 kr., s a megrendelést az összeg előleges beküldése mellett, vagy kívánatra utánvétellel azonnal teljesítem.

Református egyházirodalmi ujdonság.

Épen most jelent meg:

Népszerű halotti beszédek,

írta FÁBIÁN DÁNIEL, szilágy-csehi ev. ref. pap.

I-ső kötet: Ára 1 frt 40 kr.

A második kötet még **ez év folytán** hagyja el a sajtót.

Az első kötet tartalma:

I—X Közönséges halotti beszédek.

XI—XVI Halotti beszédek gyermekek felett.

XVII—XXIII Halotti beszédek ifjak felett.

Les lendemains de l'amour.

Par Hippolyte Fournier. Ára 1 frt 95 kr.

Die Entstehung des Sonnensystems.

Nach der Laplace'schen Hypothese, in verschiedenen neuen Richtungen ausgeführt.

Eine mathematische Abhandlung. Von Ferdinand Kerz.

Ára 6 frt 50 kr.

L'étudiant cours de 1847—1848.

Par J. Michelet. Ára 2 frt 28 kr.

L'aventure de M. de Troenic.

Par Albert Fornelles. Ára 2 frt 28 kr.

Gazdasági jogisme.

A gazdasági tanintézetek növendékei és a mezei gazdák szükségletéhez alkalmazva. Írta dr. Haller Károly. Ára 1 frt 60 kr.

Bernát Gáspár

adomái, élezei, apró freskóképei és gazsiadai.

Összegyűjté hátrahagyott özvegye: a szarmarkandi püspök.

Ára 1 frt 20 kr.

Az ozmán uralom története Európában.

Írta dr. Lázár Gyula. A két kötet ára 4 frt.

FLAMBERGEE.

I. Haines de famille. — II. La dame au collier.

Par Paul Saunière. A két kötet ára 3 frt 90 kr.

Les Inutiles.

Par Édouard Cadol. Ára 2 frt 28 kr.

Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesítetnek utánvét mellett. Legcélzószerűbb azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.

PÉNZ

köleszőnőket

5—6% kamatra

telekkönyvezett földbirtokra (ha nem tehermentes is) 1000 frttól kezdve a legmagasabb összegig **törlesztésre**, 5000 forintot felüli kölcsönöket még előnyösebb módokat mellett **gyorsan** eszközöl a:

a hat. eng. általános

IPAR- ÉS KERESKEDELMELI ÜGYNÖKI IRODA

Kolozsvárt,

párisutca 19. sz. saját házában.

Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

(43) (31-*)

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT.

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen meg bővítve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntve, a **könyomdát** kiténő metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZAMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olesó árban képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász**, **gyász** és **vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghívó-jegyek**, **tánczrendek**, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor**, **rozsolis** és más **vignettek**, **újévi** és más **alkalmi üdvözlők**, **baromutlevelek**, **vásárczédulák**, **hirdetmények**, bármilyen nagyságú **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállítását** elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös szult fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „**polgári törvénykezési rendtartás**“-ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája** által a községi előljáróságok részére kiadott „**utasítás**“-ban előforduló **magyar** akár **román** szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben **konz számra** is, jutányos árban szolgál. Az „**utasítás**“-ban előforduló mintáknál világosan kitéendő: **magyar** vagy **román** szövegű nyomtatvány szükséges-e?